

NYHEDSBREV

Nr. 2 - 2017

Arrangementskalender

Landsskuet 2017

Holdes 29. juni – 1. juli 2017 i Herning. Følg med i nyhederne fra skuet her: <http://landsskuet.dk/>

Dyrskuer 2017

Oversigt over dyrskuerne i Danmark findes på Landbrugsinfo. Her kan de gældende sundhedsregler også findes: <https://www.landbrugsinfo.dk/kvaeg/sider/dyrskueliste-danmark.aspx>

Afgræsning og udbinding

Af Ove Rugager Madsen, kødkvægsguide, SAGRO og LMO

Hvis der står et godt lag græs, og det er grønt uden store visne partier, er der ingen grund til at pudse det af, men man kan roligt ensilere et meget tidlig slæt. Det er ikke sikkert, det bliver førsteklasses kvalitet, men vil fint kunne anvendes til kvier og ammekøer.

Køerne kan komme ud, når græshøjde er 10 -12 cm. Det er selvfølgelig en forudsætning, at græsmarken kan holde til kotrafik, men det vil de kunne i langt de fleste tilfælde, især på lidt ældre marker.

Hold især øje med græshøjde langs hegn og i skovkanter. Her er temperaturen 2 – 3 grader over temperaturen ude i marken. Så får man et finderpeg om, hvor langt græsset er om ca. en uge. Græs kræver en jordtemperatur på omkring 7 – 8 grader, og kløver begynder at gro ved en jordtemperatur på ca. 10 grader.

Areal

Ved udbinding kan man normalt regne med et areal på 0,01ha/ko for hver FE, man planlægger køerne skal optage. Altså ønsker man en optagelse på 8 FE, skal der være 0,08 ha pr. ko. Dette areal kan man normalt regne med frem til 1. slæt. Når køerne udbindes, skal man vurdere, om græsset kan holde trit. Køerne må ikke græsse så hårdt i bund, at græshøjden kommer under 6 – 7 cm i ældre græsmarker og 8 – 9 cm i nye græsmarker. Derfor kan det være aktuelt at tildele et større areal i begyndelsen. Måske skal hele afgræsningsarealet tildeles fra begyndelsen, hvorefter arealet indskrænkes efterhånden, som græsset kommer i god vækst.

Højt sukkerindhold og lav strukturværdi

Græsset vil her i starten have et højt sukkerindhold. Det skyldes til dels høj solindstråling og kolde nætter. Derfor vil køerne i mange tilfælde få tynd mave. Der er ikke så meget at gøre ved det. Man kan til en vis grad bøde på den lave strukturværdi ved at sætte et bundt halm ud i folden.

Husk lidt ekstra mineraler i starten og især lidt salt. Det ekstra salt skyldes det normalt høje kaliumindhold i græsset fra foråret. Kalium er ofte skyld i græsforgiftning og dermed indirekte skaber magnesiummangel. Salt optages lettere i vommen end kalium og er derfor med til at forhindre græsforgiftning. Der er normalt tilstrækkeligt med magnesium i græsset fra naturens hånd!

I de senere år har vi oplevet en del tilfælde af græstetani (græsforgiftning) med dødelig udgang. Derfor bør man for en sikkerheds skyld tildele ekstra magnesium ved udbinding, hvis man har den mindste mistanke om, at magnesiumniveauet er lavt. Hvis man ser tegn på græsforgiftning – usikker og stiv gang, nervøsitet og muskelsitren ved hove og hals, og koen har svært ved at bedømme afstande - skal man især være opmærksom på tildelingen af magnesium.

Vand

Køer har et vandbehov på mellem 75 og 100 l vand pr. dag. Derfor skal karret være afpasset

efter antallet af køer. Køer drikker ca. 15 l vand i minuttet og drikker 3 - 5 gange i døgnet. Derfor må der heller ikke være for langt til truget. Man siger, at der max må være 200 køer til et vandtrug, ellers drikker køerne for lidt, og det vil gå ud over mælkeydelsen, og/eller vil de optage for lidt græs. Hvis truget ikke passer til antallet af køer, vil især de lavt rangerende køer ikke få tilstrækkeligt med vand.

Brug afgræsningsprognosen

Afgræsningsprognosen er et værktøj, der er udviklet som hjælp til at styre afgræsningen. Det sker ud fra græssets vækst, temperaturen og vejrudsigten i øvrigt. Prognosen er en stor hjælp til effektivt at styre græssets vækst. Prognosen findes på nedenstående link. Ud over det viste er der også grafer for sukker og protein.

https://www.landbrugsinfo.dk/kvaeg/foder/grovfoder/afgraesning/sider/PL_afgraesningsprognose.aspx

NEWS Får dine dyr nok af de rigtige mineraler ved udbinding?

Af Tobias Volhøj, dyrlæge, Bindslev Dyrehospital

Når dyrene bliver lukket på græs, er det vigtigt at tilpasse mineralforsyningen til de nye forhold. Mange tænker ikke over, om dyrene får de mineraler, de skal have, når de er kommet på græs og opdager først problemerne, når sygdom opstår. Men mangel på mineraler kan give produktionsstab, som man ikke umiddelbart ser bl.a. i form af ringere reproduktionsresultater og svagere kalve. Det kan koste på bundlinjen bl.a. i form af døde dyr, hvis man ikke er opmærksom på problematikken.

De forringede reproduktionsresultater kan bl.a. skyldes mangel på magnesium, kobber, zink, kobolt og mangan, hvilke er påvist på forskellig vis at påvirke reproduktionen.

Svage kalve, har de fleste hørt om, kan skyldes selenmangel, hvilket også er korrekt. Hvis man mister en svagfødt kalv, kan man indsende vævsprøver for at få bekræftet mistanken om selenmangel. Mangel på selen ses også hos hurtigt voksende kalve som stivsyge. Det viser sig i form af, at kalvene står meget stille og er meget stive i bevægelsen, typisk er kalven ved normal bevidsthed, har normal appetit, temperatur og respirationsfrekvens.

Magnesiummangel er et emne, som får opmærksomhed hvert år ved udbinding, da der hvert år

ses dyr med tegn på magnesiummangel, også kaldet græstetani. Det ses typisk hos køer med kalv ved siden og giver symptomer som kraftige kramper, hvor koen i perioder kaster med hovedet og/eller smider sig og padler med benene, og til sidst dør koen, hvis det ikke opdages i tide. Der er højere risiko for køer med kalv ved siden, da de giver magnesium videre til kalven med mælken.

Der er ligeledes højere risiko på hårdt gødede marker, da optaget af magnesium i vommen bl.a. påvirkes af kvælstofniveauet i græsset.

Ring til din dyrlæge, hvis du mistænker mangelsygdomme, så I kan iværksætte yderligere undersøgelser eller behandling.

Det diskuteres altid, hvordan man bedst tildeler den korrekte mængde mineraler til sine dyr på græs. Når man tilbyder granuleret mineraler i en "væltepeter" eller som en melassebaseret slikkesten, vil der være nogle dyr, som tager mere end nødvendigt, mens andre vil tage mindre, end de har brug for. Ved at give mineraler sammen med lidt tilskudsfoder, kan man nemmere se hvilke dyr, der optager mineralerne og hvilke, der ikke gør, og man kan så nemmere holde øje med de mere udsatte dyr.

For at finde den bedste mineralblanding til netop din besætning, bør du spørge din fodringsrådgiver, da der er stor forskel på mængden af de forskellige mineraler i jorden, alt efter hvor man bor i landet.

BESØG LANDSSKUET DYRSKUET I HERNING

29. JUNI-1. JULI 2017

landsskuet.dk

Landsskuet er Danmarks største kødkvægsudstilling med 500 dyr fra 15 forskellige racer. Stedet hvor du møder både kolleger, mælkeproducenter og forbrugere.

Tilmeldingsfrist for kødkvæg: 22. maj

LANDSSKUET
Dyrskuet i Herning

Skræpper – hvordan slipper vi af med dem?

Af **Ove Rugager Madsen, kødkvægsguide, SAGRO og LMO**

Skræpper i græsmarkerne er et stigende problem. Det gælder både på vedvarende arealer og græsmarker i omdrift. Skræpperne har en lang pælerod, som de skyder fra hvert år. Pæleroden går mange steder over en halv meter ned i jorden. Samtidig sætter skræpperne en masse frø. En enkelt plante sætter normalt omkring 4.000 frø, men hvis man er rigtig "heldig", kan de sætte op til 60.000 frø fra én plante. Frøene fra skræpper er spiredygtige i mindst 20 – 40 år, så får skræpperne lov til at sætte frø, er det et meget langvarigt bekendtskab. Skræpper holder af kvælstofrig jord. Derfor finder man dem ofte i kolonier samme med kolonier af tidsler og brændenælder.

Skræpperne har meget svært ved at spire i en tæt afgrøde, fordi den kræver meget lys ved fremspiringen. Det vil altså sige, at hvis man holder sine græsmarker tætte, vil de små plante have svært ved at etablere sig. Problemet er, at man ikke rigtig opdager en plet med skræpper, før det er for sent, og pludselig står de der. Så længe det kun er nogle få, kan man stikke dem med fx en spade. Det er sådan, at det kun er de øverste 5 – 7 cm af pæleroden, der er i stand til at spire. Men

man skal fjerne den afhuggede plante, ellers vil den hurtigt slå rod. Selv en plante, der er hugget af og bare ligger på jorden, er i stand til at blomstre og sætte spiredygtige frø.

En anden måde at bekæmpe skræpper på er at udsulte dem. Hvis man ofte slår skræpper over en sæson, vil en stor del blive udsultet og gå til. Det er dog en omfattende metode, da det kræver afslåning ca. hver 3. uge en hel sæson igennem. De skal afslås relativt tæt ved jorden, for at det har effekt. I praksis har jeg set plæneklipperen blive taget i brug til formålet. En anden mulighed, som har en vis effekt, er at tage slæt på marken. Så hvis der er tale om en tæt afgrøde, og der tages min. 3 slæt, vil det også have effekt.

Den mere drastiske måde er at holde jorden sort i et vækstår. Det vil skræpperne have meget svært ved at klare, men metoden kan mange steder være svær at gennemføre. Så er det et meget stort problem, er eneste vej at lægge marken om og evt. så en anden afgrøde fx korn, inden der igen udlægges en græsafgrøde.

En sidste udvej er kemikalier. De er i nogen grad effektive på planter, som er etablerede, men selvfølgelig ikke på frø. Ulempen ved kemikalier er, at kemikalier, som er effektive mod skræpper, er ret hårde ved fx kløver. Med hensyn til midler og dosseringer henvises til din planteavlserådsgiver.

Med Heatime overser vi aldrig en entydig brunst

Af **Susanne Brandt**

Vi – Susanne & Christian Brandt – har en avlsbesætning i Sønderjylland med 10-12 limousinekøer med opdræt. I sommeren 2015 fik vi Heatime-anlæg i vores besætning, og vi har nu gjort en række erfaringer, som vi gerne deler.

Baggrund

Af avlsmæssige grunde ønsker vi, at alle vores dyr skal insemineres. Vi har erfaring med inseminering, og vi har ikke foldtyr. Før Heatime gik det for det meste rimeligt, men der var alligevel lidt for

mange dyr, som drillede os, og som skulle insemineres lidt for mange gange. Med arbejde ved siden af bedriften kan vi ikke altid observere tilstrækkeligt. Tit var vi usikre på insemineringstidspunktet, fordi vi f.eks. ikke havde set spring, og vi var i de situationer tilbageholdende med at bruge den importsæd, som dyret ellers var tiltænkt.

Vi var sikre på, at vi med Heatime i besætningen ville kunne forbedre vores insemineringsresultater. Vi kiggede først på et såkaldt "junioranlæg", som Viking på daværende tidspunkt havde tilbud på. Valget faldt dog på et Heatime med Ruminat – dvs. anlægget registrerer både aktivitet og drøvtygning.

Vi købte et anlæg med 15 transpondere. Opsætning og ibrugtagning af anlægget forløb problemfrit. Antennen blev monteret inde på loftet i en af vores staldbygninger. Fra den position kan transponderne aflæses både på dyr på stald og på dyr, der går ude. Dyr på stald aflæses kontinuerligt, mens dyr på marken kun aflæses, når de kommer hjem til gården for at drikke vand eller for eventuelt at få suppleringsfoder.

Heatime-kontrolboksen med display er monteret på væggen et centralt sted i stalden, som passer mange gange dagligt.

Man skal lære systemet at kende

I starten afventede vi, at der stod "ALARM" i displayet, tjekkede hvem det drejer sig om og inseminerede dyret, hvis det var relevant. Hurtigt opdagede vi dog, at det er nødvendigt aktivt at tjekke de opsamlede rådata for at få fuldt udbytte af Heatime-anlægget. Man skal taste dyrene frem på skærmen, og man skal kalde relevante kurver og søjler frem. Med kun 15 transpondere er det i øvrigt absolut overkommeligt at tjekke alle dyrenes kurver dagligt.

Heatime kan ikke stå alene

Dyr, som tidligere var vanskelige at finde brunst på, er typisk også vanskelige at finde brunst på, når man har Heatime. Svage eller kortvarige brunster giver nemlig ingen alarm. Men ved at kombinere fysiske tegn hos dyret med en (lille) registreret aktivitetsforøgelse i 2-4 timer, så kan vi alligevel finde det rigtige tidspunkt at inseminere. Forøget aktivitet er for os lettest at få øje på, når dyrene er på stald, da dyrenes grundaktivitet er lavere når de er inde, end når de er ude. Vi bruger knap så megen tid på brunstobservation nu hvor vi har Heatime, men den store tidsbesparelse er der ikke tale om.

Gode resultater

Efter brug af Heatime i godt 1½ år kan vi konstatere, at alle reelle brunster findes – de svage brunster kræver dog ekstra granskning af data via kontrolboksens display. Vi er nu klart bedre til at få insemineret på det rette tidspunkt, og vores dyr bliver normalt drægtige med 1-2 insemineringer. Dyrene går permanent med transponder på, så vi er også stoppet med rutinemæssige drægtighedsundersøgelser, da eventuel (tidlig) abort efterfulgt af ny brunst vil blive opdaget af Heatime.

Udgifterne til sæd og inseminering er faldet

I 2016 har vi brugt ca. 4.000 kr. på sæd og inseminering. Det er markant mindre, end hvad vi har brugt de foregående år. Dog er det nok tvivlsomt, om besparelsen på sæd- og insemineringskontoen i det lange løb kan tjene anlægget hjem. Vi har dog på ingen måde fortrudt vores Heatime. Anlægget er vores "øjne" både om dagen, når vi selv er på arbejde eller på anden måde er optaget, og om natten, hvor mange dyrs brunst rent faktisk topper.

Falske alarmer

Vores erfaring er også, at man aldrig må stole blindt på en brunstalarm. Vi forholder os kritisk til alle alarmer og undersøger altid, om en alarm er rigtig eller ej. For ud over de ægte brunstalarmer, så oplever vi selvfølgelig også en del falske alarmer. De falske alarmer kan forstyrre billedet af de dyr, som vi afventer brunst hos, og vi prøver derfor at undgå dem, der kan undgås – eksempelvis lader vi normalt vores dyr stå i fanggitter under udmugning og mens kalve afhornes og vågner op igen.

Vi har hos os set falske alarmer i følgende situationer: Ved udbinding af dyr, sammenblanding og flytning af dyr, udmugning af dybstrøelse, brunst hos andre i flokken, afhorning af kalve, fravæning af kalve, klovbeskæring og endelig i forbindelse med kælvning, hvor høj aktivitet hos det kælvende dyr, kan udløse alarmen, hvis kælvningen er langvarig.

Hvad med drøvtygningen?

Vores anlæg registrerer også drøvtygningsaktivitet. Det er kendt, at drøvtygningen falder i forbindelse med brunsten. Vi troede, at den sammenhæng kunne bruges til at finde de svage brunster, men det har vi ikke kunnet konstatere. Vi ser kun fald i drøvtygningen sammen med de meget kraftige brunster.

Det betyder dog ikke, at vi har fortrudt valget af transpondertype. Det giver os en ekstra tryghed at have registrering på drøvtygningen, da vi tidligere har oplevet alvorlig sygdom med dødelig udgang hos voksne dyr på græs (sandsynligvis forgiftning). Vi kan nu spotte og sætte ind overfor (fordøjelsesrelateret) sygdom et døgn tidligere end ellers, hvilket vi ser som en stor fordel ved Ruminact'en.